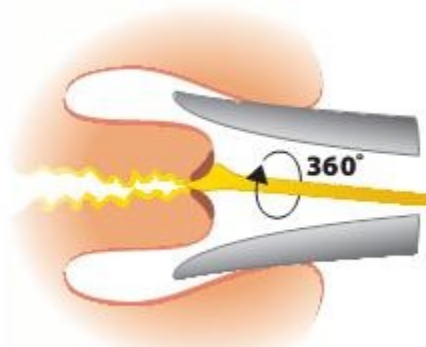

Proovimaterjali võtmine günekoloogiliseks uuringuks

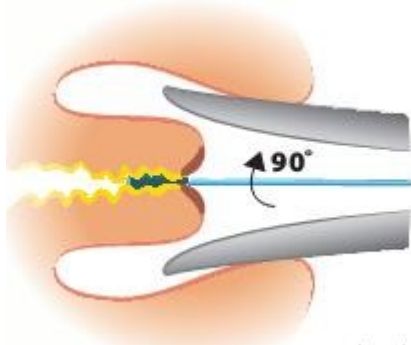
Materjal võetakse emakakaela ekto- ja endotserviksilt. Enne materjali võtmist tuleb eemaldada emakakaelt limakork (rohke lima raskendab proovi hindamist).

Soovitav kasutada kahte võtmisvahendit – spaatlit ja endotservikaalset tsütoharja:

- Spaatliga tõmmatakse 360-kraadise ringja liigutusega üle ektotserviksi.
Materjali võtmine ektotserviksilt spaatliga.

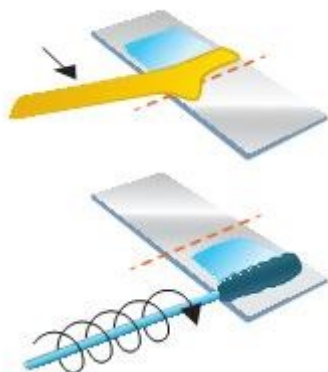

- Endotservikaalne materjal võetakse kaelakanalist tsütoharjaga, roteerides harja 90 kraadi ulatuses.
Materjali võtmine endotserviksilt tsütoharjaga.

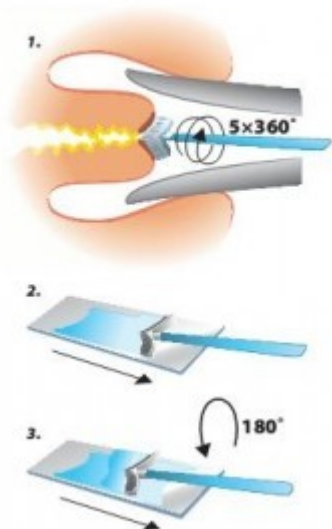
Saadud materjalid (ekto- ja endotservikaalne) kantakse ühele alusklaasile (joonis 7):

- Spaatliil olev ektotserviksi materjal tuleb kanda alusklaasi ühele otsale õhukese kihina ühe liigutusega.
- Tsütoharjal olev endotserviksi materjal tuleb kanda alusklaasi teisele otsale, roteerides tsütoharja.
Materjali kandmine alusklaasile.

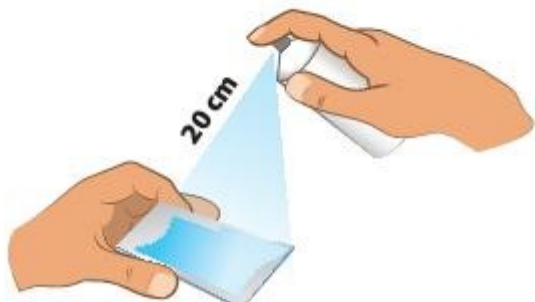
Naise erinevad füsioloogilised seisundid võivad mõjutada PAP-testi võtmise tulemust. Näiteks raseduse ajal kipub tsütoharjaga materjali võtmisel emakakael kergesti veritsema, mis põhjustab mitteamakvaatse materjali saamise. Sellisel juhul soovitatakse tsütoharja asemel kasutada Cervex-Brush'i®.

Materjali võtmine kasutades Cervex-Brush'i®.

Kui rakuline materjal on alusklaasile kantud, tuleks preparaat koheselt fikseerida kas 95-96% etanoolis vähemalt 30 min või kasutades aerosooli (nt CytoFixx, Heinz Herenz). Pihustada seda 20-30 cm kauguselt alusklaasist.

Materjali fikseerimine aerosooliga.

MATERJALI ADEKVAATSUST MÕJUTAVAD:

- Menstruaaltsükkel – proov võtta menst ruaaltsükli 7.-15. päeval, kui on vähem proovi hindamist segavat verd ja lameepiteeli rakkude tsütolüüsi.
- Põletik – kui naisel on põletik, siis soovitatakse enne ravi ja võtta proov 3 kuud peale ravi lõppu, sest põletikulised elemendid segavad proovi hindamist ning samuti reaktiivsed rakulised muutused võivad anda vale-negatiivse või vale-positiivse tulemuse.
- Atroofia
- Postpartum – soovitatakse PAP-test võtta mitte enne kui 3 kuud peale sünnitamist, et vältida vale-negatiivseid ja -positiivseid tulemusi.
- Emakakaela mehaaniline või keemiline ärritus – soovitatakse mitte võtta proov enne 48 tunni möödumist vaginaalsete medikamentide kasutamist. Vahetult peale kolposkoopiat ei võeta PAP-testi.
- Radioterapia – põhjustab erinevaid rakulisi muutusi.